

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

ISBN 978-83-64002-84-7
WARSAWA 2017

BROSZURA INFORMACYJNA

AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWINI

ASF

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	2
2. AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ	3
3. OBSZARY OBJĘTE RESTRYKCJAMI	4
4. BIOASEKURACJA - REKOMPENSATY	6
5. WPARCIE FINANSOWE.....	10
6. REDUKCJA POPULACJI DZIKÓW	17
7. PRAWO	18
8. MIĘDZYRESORTOWY ZESPÓŁ DS. ŁAGODZENIA SKUTKÓW ZWIĄZANYCH Z WYSTAPIENIEM PRZYPADKÓW ASF	24

OPRACOWANIE:

DEPARTAMENT BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI I WETERYNARII
MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

1. WSTĘP

Niniejsze opracowanie ma na celu syntetyczne przedstawienie najważniejszych działań podjętych z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w związku z wystąpieniem wirusa ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Broszura zawiera informacje dotyczące wirusa ASF, dróg jego szerzenia, redukcji populacji dzików, zmian przepisów oraz przygotowanych instrumentów wsparcia dla rolników dotkniętych skutkami ASF.

Broszura zawiera także informacje o przyjętych i realizowanych przez Rząd szczegółowych rekomendacjach w zakresie działań niezbędnych dla ograniczenia rozprzestrzeniania się choroby.

2. AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ

Afrykański pomór świń (ASF) to niezwykle groźna, nieuleczalna choroba wirusowa świń i dzików. Głównym rezerwuarem wirusa są dziki. Pozostałe gatunki zwierząt są niewrażliwe na zakażenie.

NAJCZĘSTSZE DROGI SZERZENIA WIRUSA:

BRAK SZCZEPIONKI

- kontakt ze zwierzętami zakażonymi,

ZAKAZ LECZENIA

- osoby odwiedzające gospodarstwo,

ŚMIERTELNOŚĆ

- skażona pasza i woda,

BLISKA 100 %

- wyposażenie chlewni,
- skarmianie zwierząt odpadami kuchennymi

WĘDZENIE, PEKLOWANIE I MROŻENIE NIE ZABIJA WIRUSA!

1921	pierwsze stwierdzenie ASF – Kenia
1957	pojawienie się choroby w Europie – Portugalia, następnie Hiszpania i inne kraje Europy
1999	zwalczenie ASF na Półwyspie Iberyjskim
1999 - 2007	choroba występuje wyłącznie w krajach Afryki oraz na Sardynii
2007	wirus trafia do Gruzji wraz z odpadami kuchennymi ze statku płynącego z Afryki
2007 - 2014	wirus rozprzestrzenia się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej, choroba odnotowywana jest na Białorusi, Litwie, Łotwie, Estonii i Ukrainie
2014	pierwszy przypadek ASF w Polsce
2017	pierwszy przypadek ASF w Czechach

CHOROBA NIE JEST GROŹNA DLA LUDZI
POWODUJE JEDNAK ISTOTNE STRATY EKONOMICZNE

3. OBSZARY OBJĘTE RESTRYKCJAMI

Zasięg obszarów objętych restrykcjami wyznaczają przepisy prawa Unii Europejskiej.

Obecnie określa je decyzja Komisji 2014/709/UE.

Postanowienia ww. decyzji zostały wdrożone do prawa krajowego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń.

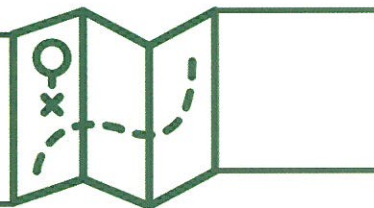
Przywołane wyżej akty prawne precyzują terytorialny zasięg:

- obszaru zagrożenia (*strefa niebieska*),
- obszaru objętego ograniczeniami (*strefa czerwona*),
- obszaru ochronnego (*strefa żółta*),

oraz obowiązujące w nich zakazy, nakazy oraz inne ograniczenia, w szczególności dotyczące przemieszczania świń i mięsa wieprzowego.

Poniżej opisano możliwości dotyczące przemieszczania świń w ramach obowiązujących ograniczeń.

MAPY obrazujące poszczególne strefy oraz lokalizację miejsc wystąpienia ASF są dostępne na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii www.wetgiw.gov.pl w zakładce ASF.

MOŻLIWOŚCI PRZEMIESZCZANIA ŚWIŃ PO SPEŁNIENIU SZEREGU WYMAGAŃ I ZGŁOSZENIU DO POWIATOWEGO LEKARZA WETERYNARII

Obszar zagrożenia (strefa niebieska)

Po spełnieniu wymagań możliwe jest przemieszczanie świń:

- na obszarze zagrożenia
- poza obszar zagrożenia:
 - do obszaru objętego ograniczeniami,
 - do obszaru zagrożenia lub obszaru objętego ograniczeniami innego państwa UE;
 - do miejsc na całym terytorium RP do natychmiastowego uboju.

Obszar objęty ograniczeniami (strefa czerwona)

Po spełnieniu wymagań możliwe jest przemieszczanie świń:

- na obszarze objętym ograniczeniami;
- poza obszar objęty ograniczeniami:
 - do obszaru zagrożenia;
 - do obszaru ochronnego;
 - do obszaru zagrożenia lub obszaru objętego ograniczeniami innego państwa UE,
 - do miejsc na całym terytorium RP.

Obszar ochronny (strefa żółta)

Po spełnieniu wymagań możliwe jest przemieszczanie świń:

- na obszarze ochronnym;
- poza obszar ochronny:
 - do obszaru zagrożenia;
 - do obszaru objętego ograniczeniami;
 - do miejsc na całym terytorium RP,
 - do miejsc poza terytorium RP.

4. BIOASEKURACJA - REKOMPENSATY

Do dnia 14 sierpnia 2017 r. rolnicy utrzymujący świnię muszą dostosować swoje gospodarstwa do wymagań określonych w programie bioasekuracji.

Dla rolników, którzy nie będą w stanie spełnić wymagań, przygotowano program rekompensat z tytułu zaprzestania dalszej produkcji.

OŚWIADCZENIE

W celu przystąpienia do programu, należy złożyć do powiatowego lekarza weterynarii oświadczenie, że gospodarstwo nie spełni wymagań bioasekuracji.

ZAKAZ UTRZYMYWANIA ŚWIŃ

W gospodarstwie nie będzie można utrzymywać świń do końca trwania programu tj. do dnia 31 grudnia 2018 r.

ODSZKODOWANIE I REKOMPENSATA

Posiadaczowi zwierząt, który zrezygnuje z utrzymywania świń, przysługuje:

- odszkodowanie za zabite lub ubite zwierzęta,
- rekompensata za nieprzerwane nieutrzymywanie świń

WNIOSEK

Wniosek o przyznanie rekompensaty należy złożyć do kierownika biura powiatowego ARiMR w terminie do dnia 15 września 2017 r.

OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM		
WOJEWÓDZTWO	POWIAT	GMINA
PODLASKIE	AUGUSTOWSKI	SZTABIN
		BARGŁÓW KOŚCIELNY
	BIAŁOSTOCKI	DOBRZYNIĘWO DUŻE
		CHOROSZCZ
		TYKOCIN
		ZAWADY
	SOKÓLSKI	KORYCIN
		SUCHOWOLA
	HAJNOWSKI	HAJNÓWKA miasto
		DUBICZE CERKIEWNE
		KLESZCZELE
		CZEREMCHA
	WOSOKOMAZOWIECKI	KOBYLIN-BORZYMY
	ZAMBROWSKI	RUTKI
	MONIECKI	GONIĄDZ
		JAŚWIŁY
		MOŃKI,
		TRZCIANNE
		KRYPNO
		KNYSZYN
GRAJEWSKI	JASIONÓWKA	
	RAJGRÓD	
	GRAJEWO	
	SZCZUCZYN	
BIELSKI	WĄSOSZ	
	RADZIŁÓW	
	ORLA	
	BIELSK PODLASKI	
	BOĆKI	

OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM		
WOJEWÓDZTWO	POWIAT	GMINA
PODLASKIE	SIEMIATYCKI	MILEJCZYCE
		NURZEC-STACJA
		MIELNIK
		SIEMIATYCZE Z M. SIEMIATYCZE
		DROHICZYN
	KOLNEŃSKI	GRABOWO
		STAWISKI
	ŁOMŻYŃSKI	PRZYTUŁY
		JEDWABNE
		WIZNA
MAZOWIECKIE	ŁOSICKI	HUSZLEW
		OLSZANKA
		PLATERÓW
		SARNAKI
		STARA KORNICA
		ŁOSICE Z M. ŁOSICE
	SIEDLECKI	KORCZEW
	LUBELSKIE	BIALSKI
JANÓW PODLASKI		
LEŚNA PODLASKA		
ROKITNO		
BIAŁA PODLASKA		
ZALESIE PISZCZAC		
KODEŃ		
TERESPOL Z M. TERESPOL		
ŁOMAŻY		
MIĘDZYRZEC PODLASKI		
BIAŁA PODLASKA		

14 SIERPNIA 2017 DOSTOSOWANIE GOSPODARSTWA DO WIĘKSZOŚCI WYMAGAŃ

14 SIERPNIA 2017 OŚWIADCZENIE O NISPEŁNIENIU WYMAGAŃ

15 WRZEŚNIA 2017 WNIOSEK O PRYZNANIE REKOMPENSAT

31 GRUDNIA 2017 OGRODZENIE BUDYNKÓW INWENTARSKICH ORAZ MIEJSC I BUDYNKÓW DO PRZECHOWYWANIA PASZ I ŚCIÓŁKI

REKOMPENSATA NIE PRZYSŁUGUJE W PRZYPADKU:

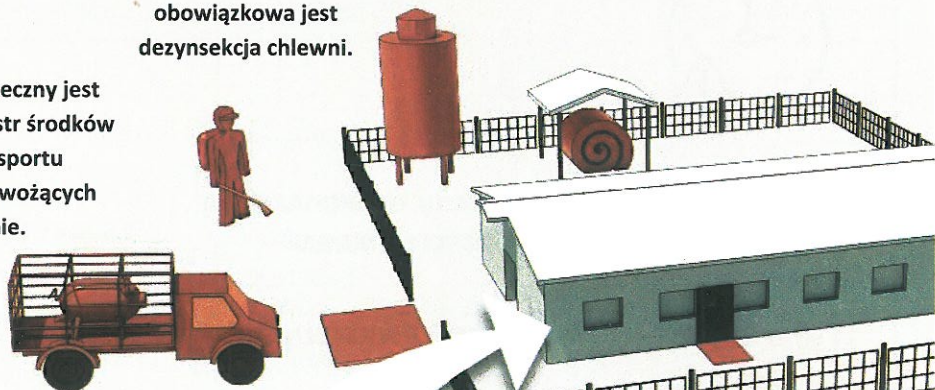
- NIEDOSTOSOWANIA GOSPODARSTWA
- NIEZŁOŻENIA OŚWIADCZENIA W TERMINIE

W przypadku, gdy gospodarstwo nie spełni wymagań bioasekuracji, a rolnik nie złoży oświadczenia o niespełnieniu tych wymagań, powiatowy lekarz weterynarii zakaze dalszego utrzymywania świń oraz nakaże ich zabicie lub ubój.

Rolnik otrzyma wyłącznie odszkodowanie za zabite lub ubite zwierzęta i nie będzie mógł ubiegać się o rekompensatę za czasowe neutrzymanie świń.

Raz w roku,
od kwietnia do listopada
obowiązkowa jest
dezynsekcja chlewni.

Konieczny jest
rejestr środków
transportu
przewożących
świnie.

Pojazd może wjechać
do gospodarstwa tylko przez
niekę lub matę
dezynfekcyjną
umożliwiającą
odkazeń
całego koła.

Świnie mogą być utrzymywane wyłącznie
w zamkniętych pomieszczeniach, bez kontaktu
z innymi zwierzętami.

Do chlewni wstępu nie mają
osoby postronne.

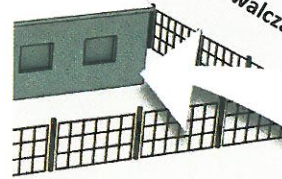
Obsługą świń mogą zajmować się
pracownicy, którzy nie utrzymują trzody
chlewnej w swoich gospodarstwach
i którzy w ciągu ostatnich 72 godzin nie
uczestniczyli w polowaniu.

Zakazany jest ubój na potrzeby własne
świń pochodzących z innych chlewni.

Chlewnie należy
zabezpieczyć
przed dostępem
zwierząt
towarzyszących.

Konieczny jest
program monitorowania
i zwalczania gryzoni.

Właściciele chlewni
w strefach są zobligowani
do przygotowania
pisemnego planu
bioasekuracji.

Przed wejściem do chlewni
obowiązkowe jest przejście przez
matę dezynfekcyjną, mycie rąk,
zmiana odzieży i obuwia.

Gospodarstwo
produkujące świnie/budynek chlewni
musi być ogrodzone 1,5-m płotem
związanym z podłożem, by chronić
stado przed dzikami zakażonymi ASF.

Do chlewni nie wolno wносить mięsa
ani żadnych przetworów z dziczyzny.

W obrębie ogrodzenia powinien
znaleźć się magazyn pasz i słomy.

Zielonki i ziarna
ze stref niebieskiej
i czerwonej nie można
podawać świniom, chyba że
są magazynowane przez
min. 30 dni w miejscu
nieдоступnym dla dzików.

Słomę z tych stref
można wykorzystać jako ściótkę
po 90-dniowym magazynowaniu.

5. WPARCIE FINANSOWE

W celu przeciwdziałania społeczno-ekonomicznym skutkom ASF przygotowano szereg instrumentów wsparcia.

PAKIET LIPCOWY (HOGANA) 22,7 mln EUR (98,7 mln PLN)

Rząd wynegocjował 22,7 mln EUR (98,7 mln PLN) pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych.

Udostępniona Polsce kwota została wykorzystana na wsparcie producentów mleka oraz producentów świń.

Spośród przygotowanych czterech mechanizmów wsparcia, dwa skierowano do producentów świń na obszarach objętych restrykcjami z tytułu ASF:

- **REFUNDACJA** kosztów zakupu jałówek hodowlanych i buhaja hodowlanego ras mięsnych lub ras dwukierunkowych
- **REKOMPENSATY** z tytułu niższych cen sprzedaży świń

NADZWYCZAJNE ŚRODKI WSPIERANIA RYNKU WIEPRZOWINY 50 000 szt. świń

Na wniosek Polski, Komisja Europejska uruchomiła nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny umożliwiające przyznanie rolnikom pomocy w postaci rekompensat za niższe ceny świń.

Pomoc obejmowała świnie ubite w okresie 1 sierpnia – 30 listopada 2016 r. (maksymalnie 50 000 szt. świń).

STAWKI POMOCY:

- LOCHY - 1,4370 zł/kg masy tuszy;
- INNE ŚWINIE - różnica między ceną w regionie (w tygodniu dostawy do ubojni) i ceną zapłaconą producentowi zgodnie z fakturą, nie więcej niż:
 - 0,9721 zł/kg dla świń o masie tuszy do 93 kg,
 - 1,4370 zł/kg dla świń o masie tuszy większej niż 93 kg (do 105 kg),
 - 1,9442 zł/kg dla świń o masie tuszy większej niż 105 kg.

Trwają prace nad przepisami umożliwiającymi kontynuację przyznawania rekompensat od 1 lipca 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH PROW 2014 - 2020

Staraniami Rządu do PROW wprowadzono zmiany umożliwiające przyznanie pomocy gospodarstwom rezygnującym z produkcji trzody chlewnej, położonym na obszarach objętych restrykcjami.

POMOC NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA RZECZ ROZWOJU MAŁYCH GOSPODARSTW

Wsparcie skierowane jest do rolników, którzy zdecydują się na trwałą rezygnację z produkcji świń – co najmniej 5 lat od pierwszej raty premii.

Celem instrumentu jest restrukturyzacja gospodarstwa w zakresie:

- produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych,
- przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie

FORMA WSPARCIA: premia

KWOTA WSPARCIA: 60 000 zł

BUDŻET NA REALIZACJĘ INSTRUMENTU: 139 569 863 EUR

NABÓR WNIOSKÓW: od 29 czerwca do 28 lipca 2017 r.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH PROW 2014 - 2020

POMOC NA ROZPOCZĘCIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH

Wsparcie skierowane jest do osób związanych z niewielkim gospodarstwem rolnym, którzy zobowiążą się do zaprzestania utrzymywania świń.

Celem instrumentu jest różnicowanie działalności poprzez rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej (realizacja biznesplanu).

FORMA WSPARCIA: premia

KWOTA WSPARCIA: 100 000 zł

BUDŻET NA REALIZACJĘ INSTRUMENTU: 65 430 137 EUR

NABÓR WNIOSKÓW: od 29 czerwca do 28 lipca 2017 r.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH PROW 2014 - 2020

WSPARCIE INWESTYCJI W ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE, KTÓRYCH CELEM JEST OGRANICZENIE SKUTKÓW PRAWDOPODOBNYCH KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, NIEKORZYSTNYCH ZJAWISK KLIMATYCZNYCH I KATASTROF

Instrument umożliwia uzyskanie refundacji kosztów budowy infrastruktury potrzebnej do zapewnienia odpowiednich warunków bioasekuracji w gospodarstwach rolnych tj.:

- ogrodzeń,
- niecek dezynfekcyjnych.

FORMA WSPARCIA: refundacja kosztów inwestycji

KWOTA WSPARCIA: 100 000 zł

BUDŻET NA REALIZACJĘ INSTRUMENTU: 20 000 000 EUR

NABÓR WNIOSKÓW: planowany na III kwartał 2017 r.

KRYTERIUM DOSTĘPU: minimalna wielkość stada - 300 szt.

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

6. REDUKCJA POPULACJI DZIKÓW

Rząd podejmuje wszelkie działania zmierzające do ograniczenia liczebności populacji dzików.

Odstrzał dzików odbywa się na podstawie:

- planowej gospodarki łowieckiej,
- odstrzału sanitarnego.

W celu dodatkowego zwiększenia skuteczności polowań, Rząd przygotował zmiany umożliwiające m.in.:

- całoroczne polowania na dziki
- używanie noktowizji i termowizji podczas nocnych polowań na dziki
- jednoczesne wykonywanie polowań indywidualnych i zbiorowych w jednym obwodzie łowieckim
- rozdzielenie odstrzału sanitarnego od rocznych planów łowieckich (roczne plany łowieckie nie będą uwzględniały ubytków zwierzyny wynikających z odstrzału sanitarnego)
- dopuszczenie do wykonywania odstrzału myśliwych nie będących członkami koła łowieckiego działającego na danym terenie.

NAWET PRZY GĘSTOŚCI POPULACJI PONIŻEJ 0,1 DZIKA/KM², MOŻLIWA JEST DŁUGOTRWAŁA OBECNOŚĆ WIRUSA W ŚRODOWISKU, PODTRZYMYWANA MIĘDZY INNYMI PRZEZ DZIKI PADŁE NA ASF.

DLATEGO OPRÓCZ ODSTRZAŁU PROWADZONE SĄ AKCJE POSZUKIWANIA I BEZPIECZNEGO USUWANIA PADŁYCH DZIKÓW.

7. PRAWO

Zwalczanie ASF odbywa się w szczególności na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

WYBRANE DZIAŁANIA LEGISLACYJNE PODJĘTE W LATACH 2015 – 2017

PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM WYWOŁUJĄCYM AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT TEJ CHOROBY ORAZ JEJ ZWALCZANIE

Wydano **3 rozporządzenia** w celu kontynuacji programu w latach 2015 – 2016.

Program przewiduje m. in.

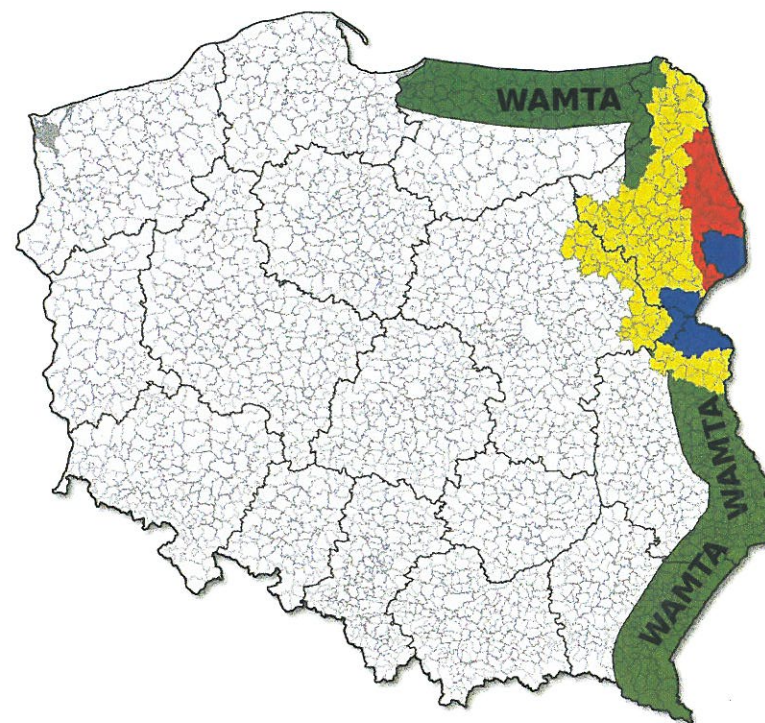
- 1) badania laboratoryjne w kierunku ASF;
- 2) zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików;
- 3) finansowanie 5 odłowni żywołownych do odłowy dzików;
- 4) finansowanie odstrzału sanitarnego;
- 5) finansowanie polowań na dorosłe samice dzika;
- 6) ubój/zabicie świń w strefach;
- 7) unieszkodliwienie tusz dzików;
- 8) finansowanie poszukiwania i usuwania zwłok padłych dzików;
- 9) wzmocnienie bioasekuracji na przejściach granicznych.

ODSTRZAŁ SANITARNY

MRiRW wydał rozporządzenie nakazuje odstrzał dzików do osiągnięcia gęstości populacji na poziomie co najwyżej 0,5 dzika/km²:

- na obszarze objętym ograniczeniami, na terenie woj. podlaskiego,
- w pasie o szerokości ok. 50 km poza granicą tego obszaru oraz wzdłuż granicy Polski z Białorusią i Ukrainą,
- wzdłuż granicy z Obwodem Kaliningradzkim.

Ryc. 1. Obszar odstrzału sanitarnego. Źródło: PIWet – PIB w Puławach.

UŁATWIENIE ZWALCZANIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH ZWIERZĄT

Ustawą z dnia 23 września 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, wprowadzono szereg zmian usprawniających walkę z ASF, w tym m.in.:

- zwiększenie możliwości śledzenia przemieszczania zwierząt przez cały okres ich życia,
- umożliwienie Inspekcji Weterynaryjnej nakazania posiadaczom zwierząt usunięcia uchybień w określonym terminie albo nakazanie zabicia lub ubój zwierząt wraz z zakazem ich utrzymywania bez wypłacenia odszkodowania,
- umożliwienie nakładania kar za niewykonywanie obowiązków związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt,
- umożliwienie nakazania posiadaczowi zwierząt podjęcia określonych działań w celu zabezpieczenia gospodarstwa przed przenikaniem czynnika zakaźnego,
- wprowadzenie obowiązku oznakowania świń w terminie 30 dni od dnia ich urodzenia i zgłaszania tego faktu w terminie 7 dni do ARiMR.

Niezależnie o powyższego, trwają prace nad wprowadzeniem nowych rozwiązań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Przygotowany projekt ustawy przewiduje w szczególności:

- usprawnienie odstrzału sanitarnego dzików poprzez:
 - uszczegółowienie przepisów dotyczących wykonywania odstrzału sanitarnego na obszarach objętych formami ochrony przyrody,
 - dopuszczeniu do polowań osób, posiadających uprawnienia, a nie będących członkami koła łowieckiego działającego na danym terenie, do wykonywania takiego odstrzału,
 - wprowadzenie sankcji w postaci wypowiedzenia umowy dzierżawy, dla dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, nie stosujących się do nakazów i zakazów nałożonych na nich zgodnie z przedmiotową ustawą.
- dodania do katalogu środków, jakimi może dysponować powiatowy lekarz weterynarii lub wojewoda przy zwalczaniu choroby zakaźnej zwierząt objętej obowiązkiem zwalczania, zakazu utrzymywania, chowu lub hodowli zwierząt z gatunków wrażliwych. Wdrożenie, co do istoty, bardzo restrykcyjnego ograniczenia, miałyby miejsce wyłącznie w sytuacjach nadzwyczajnych, dotyczących szybko szerzących się lub powodujących znaczące straty, szczególnie groźnych epizootii, o dużym znaczeniu dla gospodarki krajowej.

NAKAZY I ZAKAZY

W związku ze zmieniającą się sytuacją epizootyczną, konieczna była nowelizacja rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

W tym celu wydano **8 rozporządzeń zmieniających**, ostatnia nowelizacja wprowadziła m.in.:

- ograniczenia w skarmianiu świń trawą i ziarnem, oraz używaniu w pomieszczeniach dla świń słomy,
- obowiązek prowadzenia dokumentacji dot. środków transportu,
- wymagania dotyczące mat dezynfekcyjnych,
- obowiązek otoczenia wybiegów podwójnym ogrodzeniem (dotyczy chowu w systemie otwartym)
- możliwość polowań z udziałem więcej niż 6 osób oraz polowań z psami.

BIOASEKURACJA

W celu ochrony gospodarstw przed wirusem ASF wprowadzono *Program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń* na lata 2015-2018.

Program podlegał modyfikacjom wraz ze zmieniającą się sytuacją epizootyczną, w tym celu wydano **4 rozporządzenia zmieniające**.

Zmiany Programu, które weszły w życie 15 lipca 2017 r. rozszerzają katalog wymogów w zakresie bioasekuracji, w szczególności o:

- zabezpieczenie budynków inwentarskich oraz budynków lub miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki ogrodzeniem o wysokości co najmniej 1,5 m;
- obowiązek utrzymywania świń w budynkach, w których nie są jednocześnie utrzymywane inne gospodarskie zwierzęta kopytne.

8. MIĘDZYRESORTOWY ZESPÓŁ DS. ŁAGODZENIA SKUTKÓW ZWIĄZANYCH Z WYSTĄPIENIEM PRZYPADKÓW ASF

W związku z narastaniem przypadków oraz ognisk choroby w północno-wschodniej części Polski, w sierpniu 2016 r. zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów powołano Międzyresortowy Zespół ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków ASF.

Zespołowi przewodniczy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w jego skład wchodzi przedstawiciele:

- Ministra Energii,
- Ministra Finansów,
- Ministra Infrastruktury i Budownictwa,
- Ministra Obrony Narodowej,
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- Ministra Spraw Zagranicznych,
- Ministra Środowiska,
- Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;

Zespół opracował **Szczegółowe rekomendacje w zakresie niezbędnych działań dla ograniczenia rozprzestrzeniania się ASF na terenie RP**, które zostały przedstawione, a następnie zatwierdzone do realizacji na posiedzeniach Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Zespół na bieżąco monitoruje realizację ww. rekomendacji.

WYBRANE REKOMENDACJE

1. *Maksymalnie (do 0,1 dzika/km²) zredukować populację dzików na terenie obszarów wymienionych w załączniku do decyzji Komisji 2014/709/WE oraz w pasie terytorium Polski obejmującym co najmniej 50 km od granicy z Ukrainą, Białorusią i Obwodem Kaliningradzkim (WAMTA), a w pozostałej części kraju, ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych, do poziomu poniżej 0,5 dzika/km². Redukcja populacji dokonywana jest w ramach planowej gospodarki łowieckiej oraz tam gdzie konieczne – odstrzału sanitarnego.*
2. *Wprowadzenie zmian w prawie łowieckim dotyczących warunków dzierżawienia terenów łowieckich przez koła łowieckie oraz ułatwienia prowadzenia polowań członkom niezrzeszonym (usunąć przepisy dotyczące prawa pierwodzierżawy).*
3. *Wystąpienie do Ministra Obrony Narodowej o wsparcie wojska do poszukiwania padłych dzików na terenie województw dotkniętych wirusem ASF.*
4. *Zintensyfikowanie i bezwzględne egzekwowanie wykonywania kontroli granicznej na północnym i wschodnim odcinku granicy państwowej, pod kątem wyeliminowania wwozu żywności, w szczególności mięsa wieprzowego, dziczyzny i ich przetworów (także w ilościach na użytek indywidualny).*
5. *Zintensyfikowanie akcji informacyjno-edukacyjnej skierowanej do funkcjonariuszy Straży Granicznej i Służby Celnej pełniących służbę w przejściach granicznych i patrolujących granicę państwową, w celu podniesienia świadomości co do skali zagrożenia, jakie dla gospodarki kraju stanowi nielegalny wwóz mięsa wieprzowego i produktów z wieprzowiny.*
6. *Obligatoryjnie wprowadzić świadectwa zdrowia dla wszystkich przemieszczeń świń na terenie całego kraju.*
7. *Wprowadzenie i bezwzględne egzekwowanie zakazu produkcji w chlewniach nieprzestrzegających zasad bioasekuracji.*
8. *Ścisłe egzekwowanie obligatoryjnej rejestracji w Centralnej Bazie Danych (CBD ARiMR) liczby świń.*
9. *Zintensyfikowanie akcji informacyjno-edukacyjnej wśród rolników z wykorzystaniem lokalnych środków przekazu ze szczególnym uwzględnieniem zasad bioasekuracji.*